

ROZSUDOK

V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Jany Zemaníkovej a členov senátu JUDr. Petra Dukeša a Mgr. Ľubomíry Kúdelovej, v právnej veci žalobcu: **JUDr. E. Š., K.** / predtým D. - G., spol. s r. o., IČO: X., K., zast. advokátom Ľ. M. /, proti žalovanému: **S. V. P., š. p.**, IČO: X., N., odštepny závod B., IČO: X. X., K., B., **o zaplatenie 2 211 190 Sk**, na dovolanie žalobcu proti rozsudku Krajského súdu v Bratislave č. k. 7 Cob 49/2008-97 zo dňa 15. januára 2009 v znení opravného uznesenia Krajského súdu v Bratislave č. k. 7 Cob 49/2008-106 zo dňa 16. 04. 2009, takto

r o z h o d o l :

Najvyšší súd Slovenskej republiky rozsudok Krajského súdu v Bratislave č. k. 7 Cob 49/2008-97 zo dňa 15. 01. 2009 v znení opravného uznesenia č. k. 7 Cob 49/2008-106 zo dňa 16. 04. 2009 **m e n í** tak, že **p o t v r d z u j e** rozsudok Okresného súdu v Bratislave IV č. k. 11 Cb 225/2007-69 zo dňa 06. 05. 2008.

Žalovaný je povinný zaplatiť žalobcovi trovy odvolacieho konania a trovy dovolacieho konania vo výške 1 159 Eur na účet právneho zástupcu žalobcu.

O d ô v o d n e n i e :

Okresný súd Bratislava IV v Bratislave rozsudkom č. k. 11 Cb 225/2007-69 zo dňa 06. 05. 2008 rozhodol tak, že žalovaného zaviazal zaplatiť žalobcovi sumu 2 211 190 Sk titulom úroku z omeškania a náhradu trov konania v sume 200 762 Sk.

V dôvodoch rozhodnutia uviedol, že žalobca si žalobou doručenou súdu 28. 03. 2006 uplatnil právo na zaplatenie sumy 2 211 190 Sk z omeškania s úhradou ceny diela podľa zmluvy zo dňa 25. 10. 1993 za obdobie od 28. 03. 2002 do 06. 02. 2006. Citoval rozsudok Krajského súdu v Bratislave č. k. 74 Cb 62/1997-106, ktorým bol žalovaný zaviazaný žalobcovi zaplatiť sumu 3 180 000 Sk titulom splátkového listu č. 2/95 zo dňa 23. 02. 1995 splatného 10. 03. 1995 vystaveného na základe zmluvy o dielo zo dňa 25. 10. 1993. Citoval rozsudok Najvyššieho súdu Slovenskej republiky č. k. 6 Obo 163/2004 zo dňa 14. 09. 2005, ktorým bol rozsudok Krajského súdu v Bratislave č. k. 74 Cb 62/1997-106 potvrdený ako vecne správny. Konštatoval, že sumu 3 180 000 Sk žalovaný zaplatil na základe exekučného príkazu dňa 06. 02. 2006. Na základe vykonaného dokazovania súd dospel k záveru, že žalovaný sa do omeškania dostal, uplatnená výška je v súlade s príslušnými ustanoveniami zákona ustanovenia § 369 ods. 1 Obchodného zákonníka. Podľa názoru prvostupňového súdu zánikom hlavného záväzku zaplatením sumy 3 180 000 Sk nezanikol nárok žalobcu na zaplatenie príslušenstva pohľadávky úroku z omeškania, pretože tento nárok patrí žalobcovi od začiatku omeškania až do úplného zaplatenia. O trovách konania rozhodol podľa § 142 ods. 1 O. s. p.

O odvolaní žalovaného, proti tomuto rozsudku, rozhodol ako súd odvolací, Krajský súd Bratislava, rozsudkom č. k. 7 Cob 49/2008-97 zo dňa 15. 01. 2009 tak, že rozsudok Okresného súdu Bratislava IV. č. k. 11 Cb 225/2007-69 zo dňa 06. 05. 2008 zmenil tak, že žalobu zamietol a žalobcu zaviazal zaplatiť trovy konania žalovanému.

V dôvodoch rozhodnutia uviedol, že v danom prípade bol splátková list č. 2/ splatný 10. 03. 1995, a teda dlžník sa dostal do omeškania 11. 03. 1995 s úhradou finančného plnenia. S poukazom na ustanovenie § 387 ods. 1, 2 Obchodného zákonníka konštatoval, že právo sa premlčí uplynutím premlčacej doby ustanovenej zákonom, a že premlčaniu podliehajú všetky práva zo záväzkových vzťahov s výnimkou práva vypovedať zmluvu na dobu neurčitú. Poukázal na ustanovenie § 388 ods. 1 Obchodného zákonníka a konštatoval, že v prípade práv vymáhateľných súdom sa začiatok premlčacej doby viaže na moment splatnosti záväzku ako takého. Konštatoval, že v danom prípade k zániku hlavného záväzku vzhľadom na jeho splatnosť 10. 03. 1995 prišlo ku dňu 10. 03. 2005. Uviedol, že vychádzajúc z ustanovenia § 387 ods. 1, 2 Obchodného zákonníka ako aj z ustanovenia § 369 Obchodného zákonníka úrok z omeškania predstavuje nárok oprávneného k vzniknutej pohľadávky v čase jej trvania.

Nakoľko sa žalobca domáhal priznania práva na úrok z omeškania žalobou doručenou súdu 28. 03. 2006, odvolací súd podľa § 220 O. s. p. rozsudok súdu prvého stupňa zmenil a žalobu zamietol. Opravným uznesením č. k. 7 Cob 49/2008-106 zo dňa 16. 04. 2009 opravil znenie žalobcu.

Proti tomuto právoplatnému rozsudku s vyznačenou právoplatnosťou v znení opravného uznesenia č. k. 7 Cob 49/2008-106 zo dňa 16. 04. 2009 podal dovolanie v zákonnej lehote žalobca, podaním doručeným súdu 05. 06. 2009 s poukazom na ustanovenie § 238 ods. 1 O. s. p. Právny nárok na zaplatenie úrokov z omeškania označil za nespochybný. S názorom odvolacieho súdu, že úrok z omeškania nie je možné priznať z dôvodu, že žalovaný vzniesol námietku premlčania sa žalobca nestotožnil. Uviedol, že nevie na základe čoho odvolací súd dospel k záveru, že k zániku hlavného záväzku došlo 10. 03. 2005. Poukázal na ustanovenie § 324 Občianskeho zákonníka podľa ktorého záväzok zanikne ak sa veriteľovi splní včas a riadne, resp. tiež neskorým plnením dlžníka, ibaže pred týmto plnením zanikol už odstúpením veriteľa od zmluvy. Za nepravdivé preto označil tvrdenie, že záväzok žalovaného voči žalobcovi zanikol 10. 03. 2005. Záväzok žalovaného zanikol 06. 02. 2006 kedy bola istina žalobcu voči žalovanému exekučné vymožená. Citoval ustanovenia § 393 ods. 1 Občianskeho zákonníka podľa ktorého pri právach vzniknutých z porušenia povinnosti lehota začína plynúť dňom, keď bola povinnosť porušená, ak nie je pre premlčanie niektorých práv ustanovená osobitná právna úprava. Za nesporné označil, že dlžník porušil jeho povinnosť, keď neuhradil istinu do dňa splatnosti, ale rovnako porušil jeho povinnosť, keď tak neurobil o mesiac, rok neskôr v lehote stanovenej v súdnom rozhodnutí a podobne. Zákon nehovorí, že by premlčacia lehota začala plynúť dňom, keď bola povinnosť porušená po prvý raz. Nakoľko je zákonom daná všeobecná premlčacia lehota 4 roky, je nesporné, že veriteľovi bude môcť súd priznať spätné úroky len po uplynutí, posledné štyri roky omeškania dlžníka pred podaním žaloby / § 402 Obchodného zákonníka /, čo však znamená zároveň to, že by súd nemohol priznať úroky z omeškania uplatnené žalobou po uplynutí 4 rokov od prvého porušenia práva dlžníkom, t. j. od splatnosti istiny. Žalobca má za to, že kapitalizované úroky z omeškania sú každým dňom v inej výške, a každým dňom sa stávajú zročnými v inej výške, a preto ich každý deň možno uplatňovať po prvý raz na súde. Ide o samostatný nárok veriteľa voči dlžníkovi, ktorý je v omeškani, jedná sa o sankciu voči dlžníkovi, ktorý porušil svoju primárnu povinnosť, v tomto prípade uhradiť záväzok riadne a včas. Skutočnosť, že úroky

z omeškania sa premlčujú samostatne podľa žalobcu možno odvodiť aj z ustanovenia § 110 ods. 3 Občianskeho zákonníka, podľa ktorého sa premlčujú v troch rokoch, pričom Obchodný zákonník neuvádza, že by sa mali úroky premlčovať v inej ako štvorročnej lehote / § 397 Obch. zák. / Z uvedeného žalobca teda za zrejmé považuje, že úroky z omeškania sa nepremlčia spolu s hlavným záväzkom. V neposlednom rade žalobca tvrdí, že premlčacia doba prestala plynúť keď veriteľ za účelom uspokojenia jeho práva zaplatenie istiny hlavného záväzku sa domáhal na súde / rozsudok Krajského súdu Bratislava č. k. 74 Cb 62/1997-106 zo dňa 01. 04. 2004 a potvrdzujúci rozsudok Najvyššieho súdu Slovenskej republiky č. k. 6 Obo 163/2004 zo dňa 14. 09. 2005, ktorým súd zaviazal žalovaného k zaplateniu istiny 3 180 000 Sk /. Na základe uvedených skutočností podľa žalobcu odvolací súd nesprávne posúdil námietku premlčania a domnieva sa, že súd môže tento nárok priznať.

Najvyšší súd Slovenskej republiky podľa § 10a ods. 1 O. s. p. prejednal dovolanie žalobcu ako podané v zákonnej lehote / § 240 O. s. p /, spĺňajúce náležitosti dovolania / § 241 ods. 1 O. s. p. / podľa § 242 ods. 1 O. s. p. s tým, že prípustnosť je daná ustanovením § 238 ods. 1 O. s. p.

Z predložených dôkazov nie je sporné, že žalovaný sa do omeškania splatením istiny 3 180 000 Sk, z ktorej žalobca nárok na úrok z omeškania uplatňuje, dostal. Túto skutočnosť potvrdzujú rozhodnutia súdu aj odvolacieho právoplatného rozhodnutia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky č. k. 6 Obo163/2004 zo dňa 14. 09. 2005 a aj fakt, že suma 3 180 00 Sk bola vymožená exekučne. Žalovaný výšku nároku na úrok z omeškania nespochybňoval a odvolací súd prvostupňový rozsudok zmenil iba z dôvodu vznesenej námietky premlčania žalovaným.

Základnou otázkou pre posúdenie dôvodnosti dovolania žalobcu je, či odvolací súd rozhodol v súlade so zákonom, keď prvostupňové rozhodnutie zmenil a nárok na úrok z omeškania z istiny 3 180 000 Sk uplatnený od 28. 03. 2002 do 06. 02. 2006 žalobou doručenou súdu dňa 28. 03. 2006 z dôvodu dôvodne vznesenej námietky premlčania žalovaným zamietol.

Úroky z omeškania so splatením peňažného záväzku sú náhradou škody za stratu možnosti disponovať s dlžnou sumou, preto právo na ich zaplatenie vzniká za každý

deň omeškania. Úroky za každý deň sú samostatným právom, ktoré sa samostatne premlčujú. Z ustanovenia § 397 Obchodného zákonníka vyplýva, že ak zákon neustanovuje pre jednotlivé práva inak, je premlčacia doba štyri roky. V danom prípade je premlčacia doba štyri roky a predmetom návrhu sú úroky z omeškania vyúčtované za obdobie od 28. 03. 2002 do 06. 02. 2006, t. j. 1 410 dní. Z uvedeného je zrejmé, že žalobca žalobou podanou dňa 28. 03. 2006 nárok na úroky z omeškania od 28. 03. 2002 podal v štvorročnej dobe, teda s poukazom na ustanovenie § 397 Obchodného zákonníka včas. Konajúci súd v dôvodoch rozhodnutia správne citoval ustanovenie § 387 ods. 1, 2 Obchodného zákonníka, podľa ktorého sa právo premlčí uplynutím premlčacej doby ustanovenej zákonom. Správne uviedol, že v prípade práv vymáhateľných súdnou cestou sa začiatok premlčacej doby viaže na moment splatnosti záväzku ako takého. Konajúci súd pochybil keď uviedol, že k zániku hlavného záväzku vzhľadom na jeho splatnosť 10. 03. 1995 prišlo ku dňu 10. 03. 2005. Zánik záväzku upravuje ustanovenie § 324 Obchodného zákonníka, z ktorého ustanovenia odsek 2./ vyplýva, že záväzok zaniká tiež neskorým plnením dlžníka, ku ktorému neskorému plneniu dlžníka v danom prípade došlo až 06. 02. 2006 úhradou žalovanej sumy realizovanej výkonom práva na základe právoplatného rozhodnutia. Fakt kedy došlo k zániku záväzku zaplatiť sumu 3 180 000 Sk / označeného prvostupňovým súdom ako hlavný záväzok /, z ktorej sumy je predmetný nárok na úrok z omeškania uplatnený, je pre posúdenie premlčania bezpredmetný. Nárok na úrok z omeškania je samostatným právom, preto keď žalobca nárok na úrok z omeškania za obdobie od 28. 03. 2002 do 06. 02. 2006 uplatnil žalobou doručenou súdu 28. 03. 2006, uplatnil tento nárok v štvorročnej premlčacej dobe, a teda ide o nárok uplatnený v zákonom stanovenej lehote.

Na základe takto posúdeného právneho a skutkového stavu Najvyšší súd Slovenskej republiky dovolanie žalobcu označil za právne dôvodné a s odkazom na ustanovenie § 243b ods. 2 O. s. p. napadnuté rozhodnutie odvolacieho súdu zmenil tak, že potvrdil rozhodnutie prvostupňového súdu.

O trovách konania rozhodol podľa ustanovenia § 224 ods. 2 O. s. p. v spojení s ustanovením § 142 ods. 1 O. s. p., v spojení s ustanovením § 243c O. s. p. tak, že žalobcovi priznal trovy v odvolacom konaní vo výške jedného úkonu za právnu pomoc vyjadrenie k odvolaniu vo výške 579,56 Eur, jeden úkon a režijný paušál v dovolacom konaní vo výške jedného úkonu za právnu pomoc 579,56 Eur, spolu 1 159,12 Eur.

P o u ě n i e: Proti tomuto rozhodnutiu nie je prípustný žiadny opravný prostriedok.

V Bratislave 29. marca 2010

JUDr. Jana Zemaníková, v. r.
predsedníčka senátu

Za správnosť vyhotovenia: Lucia Blažíčková